

Aine: TÖÖÕPETUS

I. Õppe- ja kasvatus eesmärgid

Tööõpetusel on põhihariduse lihtsustatud õppekava alusel õpetatava lapse arengus ja eluks ettevalmistusel täita oluline roll. Tööõpetuse kaudu omandab laps ainekavas fikseeritud baasoskused, lapsel kujuneb hoiak ja harjumus tööd teha ning teadvustub tööprotsess. Laps hakkab oma tegevust planeerima ja õpitud oskuste puhul ka enesekontrolli sooritama. Tööõpetus aitab õpilasel kujuneda eluga võimalikult iseseisvalt toimetulevaks isiksuseks, kes suudab ja tahab teha võimetekohast tööd. Tööõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu ja rahulolu praktilise töö tegemisest ning selle tulemustest, väärtustab tööd ja töö tegijat;
- 2) väärtustab ja hoiab rahvuskultuuri;
- 3) tunnetab oma loomulisi võimeid ja oskusi; kavandab ja teeb teoks oma ideed, hindab ja vajaduse korral korrigeerib valmistööd;
- 4) oskab kasutada suulisi ja kirjalikke tööjuhendeid, teksti ja lihtsaid tööjooniseid;
- 5) tunneb ja kasutab säästlikult erinevaid materjale, tunneb töövahendeid ja materjalide töötlemisviise, järgib tööprotsessis ohutuid ja ergonoomilisi töövõtteid;
- 6) hoiab puhtust ja korda ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;
- 7) teab tervisliku toitumise vajalikkust, lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest; käitub teadliku tarbijana;
- 8) töötab üksi ja koos teistega, väärtustab tööks vajalikke isiksuseomadusi ning mõistab, miks on erinevad oskused ja hoiakud igapäevaelus ning tulevases tööelus olulised.

II. Õppeaine kirjeldus kooliastmeti (1.-2. klass)

1.–2. klassi õpilaste juhtivaks meeleks on taju. Tööõpetuse tundides õpitakse kõikide meeltega tajuma objekte ja kujutisi enda ümber, õpitakse eristama värvusi ja erinevaid materjale. Käeliste tegevuste käigus areneb lapse tähelepanu, nägemis-, kompimis- ja ruumitaju ning mootorika. Kujundatakse vaatlemis-, võrdlemis-, järjestamis- ja rühmitamisoskust. Õpilaste mootorika arengut toetavad rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise ja voltimise baasoskused, mida nad omandavad vastavalt oma võimetele. Töö käigus õpitakse ka suulisi lühikorraldusi kuulama ja täitma ning küsimustele vastama. Õpitegevuse käigus aktiveeritakse õpilaste kõnetegevust, arendades seeläbi nende suulist väljendusoskust. Õpilased täidavad ülesandeid valdavalt koostegevuses eeskuju või näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi. Õppetegevuse käigus kujundatakse korraharjumusi ja tööoskusi. Õpetaja suunamisel õpitakse tundma ja valima töövahendeid (sh digivahendeid) ning töövõtteid, õpitakse kasutama töövahendeid, arvestades õpitud ohutusreegleid. Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama ilu enda ümber.

III. Teemaatiline planeerimine klassiti

Klass: 1. klass, kokku 70 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Peatükk: PABERI-JAKARTONGITÖÖ			
<p>Šablooni kasutamine: lihtsamate esemete ja kujundite joonistamine šablooni järgi.</p> <p>Lõikamine: paberist šablooni järgi joonistatud lihtsamate esemete ja kujundite väljalõikamine; õhukese puuvillase riide lõikamine silma järgi.</p> <p>Koolutamine: rebitud ja lõigatud kujundite koolutamine pliiatsi või kääride abil.</p> <p>Liimimine: paberi liimimine tasapinnaliselt alusmaterjalile; koolutatud paberi liimimine osaliselt; lõnga liimimine alusmaterjalile kontuuri järgi; loodusliku materjali liimimine.</p> <p>Voltimine: lihtsamate esemete voltimine paberist.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) joonistab šablooni abil lihtsamaid kujundeid; 2) rebib sirgjooneliselt; 3) lõikab silma järgi ning kontuuri (sirgjoon) mööda paberitükke ja ribasid. 	<p>Tervis ja ohutus: erinevate tööliikide juures on oluline tööohutusega tutvumine ning ohutusnõuete arvestamine töötamisel.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: kujundatakse hindavat suhtumist töösse ja töö tegijasse. Rühmas töötamine annab väärtuslikke kogemusi üksteisega arvestamisel, organiseerimisoskuse arendamisel ning võimalike konfliktide lahendamisel.</p>	<p>Loodusõpetus: looduslikud materjalid, materjalide kuivatamine.</p> <p>Matemaatika: joonlauaga mõõtmine; ümbritseva maailma esemete loendamine, liigitamine ja võrdlemine ühe-kahe tunnuse järgi</p> <p>Eesti keel: kaasõpilaste ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine. Tööjuhendi lugemine. Joonis jm visualiseerivad vahendid.</p>

Peatükk: VOOLIMINE			
<p>Voolimise algvõtted: pigistamine, vajutamine, silumine, osadeks jaotamine, rullimine, veeretamine. Lihtsa üheosalise objekti voolimine.</p> <p>Savi ja plastiliini töötlemine veeretamise, rullimise, surumise, venitamise ja pigistamise võtteid kasutades.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid.</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: energia ja ressursside kokkuvõtteid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: rühmas töötamine annab õpilasele väärtuslikke kogemusi üksteiste arvestamisel.</p>	<p>Loodusõpetus: materjalid.</p> <p>Eesti keel: väljendusoskus, kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi.</p>
Peatükk: MEISTERDAMINE			
<p>Looduslikust materjalist lihtsate esemete ja kujundite valmistamine plastiliiniga liitmise ja liimimise teel.</p> <p>Looduslikust materjalist ja makulatuurist vormitööd.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb ära kasutatavaid materjale (paber, plastiliin, savi, looduslik materjal jne);</p> <p>2) 2) kasutab õpetaja juhendamisel õigesti ja ohutult lihtsamaid töövahendeid;</p> <p>3) hoolitseb koosteguvuses õpetajaga oma töökoha ja -vahendite korrasoleku ning isikliku hügieeni eest.</p>	<p>Kultuuriline identiteet: esemelise kultuuri ja kommetega annab võimaluse näha kultuuride erinevusi ja teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine: õpilane õpib tundma lähiümbruse töömaailma, tuginedes oma kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.</p>	<p>Inimeseõpetus: meeskonnatöö. Tööjaotus. Sallivus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine.</p> <p>Loodusõpetus: looduslikud materjalid, materjalide kuivatamine.</p>

Klass: 2. klass, kokku 70 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Peatükk: Peatükk: PABERI-JAKARTONGITÖÖ			
<p>Šablooni kasutamine: lihtsamate esemete ja kujundite joonistamine šablooni järgi.</p> <p>Lõikamine: õhukese kartongi lõikamine etteantud sirgjoont mööda; õhukese puuvillase riide lõikamine silma järgi.</p> <p>Koolutamine: rebitud ja lõigatud kujundite koolutamine pliatsi või käärde abil.</p> <p>Liimimine: paberi liimimine tasapinnaliselt alusmaterjalile; koolutatud paberi liimimine osaliselt; lõnga liimimine alusmaterjalile kontuuri järgi; loodusliku materjali liimimine.</p> <p>Voltimine: lihtsamate esemete voltimine paberist.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb ära ja nimetab kasutatavaid materjale (paber, kartong, plastiliin, savi, riie, lõng, looduslik materjal jms); 2) joonistab šablooni abil kujundeid, lõikab neid välja, liimib ja täiendab neid õpetaja juhendamisel; 3) kasutab joonlauda sirgjoone tõmbamiseks; 4) teeb voltimise teel lihtsamaid esemeid; voldib ruudu diagonaalselt pooleks.	<p>Tervis ja ohutus: ohutusnuõdeid. Õpilane omandab oskused käituda ohutult ja turvaliselt.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: Kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Tunneb tööõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus : Algatusvõime, ettevõtlikkus ja koostöö on tihedalt seotud tehnoloogiaainete sisuga. Oma ideede realiseerimise ja töö korraldamise oskus on üks valdkonna õppeainete põhilisi eesmärke.</p>	<p>Matemaatika: silmuste arvu lugemine.</p> <p>Loodusõpetus: looduslikud materjalid, tehismaterjalid.</p> <p>Eesti keel: sõnavara arendamine.</p> <p>Kunst: värviõpetus.</p>
Peatükk: VOOLIMINE			

<p>Savi ja plastiliini töötlemine veeretamise, rullimise, surumise, venitamise ja pigistamise võtteid kasutades.</p>	<p>Õpilane: 1) kasutab õpitud voolimisvõtteid (veeretamine, rullimine, lamendamine, venitamine, pigistamine jms).</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine: Õpilane õpib tundma lähiümbruse töömaailma, tuginedes oma kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid. Tervis ja ohutus: Ohutusnuõdeid. Tervisliku toitumise põhitoodete omandamine ning tervislike toitumise praktiline valmistamine loovad aluse terviseteadlikule käitumisele. Keskkond ja jätkusuutlik areng: Jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid. Teabe keskkond ja meediakasutus: Oma tööd kavandades ja ainealaste projektide tarvis infot kogudes õpitakse kasutama erinevaid teabekanaleid ning hindama kogutud info usaldusväärsust.</p>	<p>Loodusõpetus: inimene, tervislik toitumine. Eesti keel: sõnavara. Inimeseõpetus: meeskonnatöö, tööjaotus, sallivus, üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine. Tervislik toitumine. Säästev tarbimine. Matemaatika: toiduainete kogus ja kaal.</p>
<p>Peatükk: MEISTERDAMINE</p>			

<p>Looduslikust materjalist lihtsate esemete ja kujundite valmistamine plastiliiniga liitmise ja liimimise teel.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) meisterdab looduslikust materjalidest erinevaid esemeid ja kujundeid; 2) hoolitseb õpetaja suunamisel oma töökoha ja õppevahendite korrasoleku ning isikliku hügieeni eest. 	<p>Tervis ja ohutus: erinevate tööliikide puhul on vaja tutvuda tööohutusega ning arvestada ohutusnõudeid.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: rühmas töötamine annab õpilasele väärtuslikke kogemusi üksteiste arvestamisel.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: probleemide lahendamise oskuse arendamine koostöös teiste õpilastega.</p>	<p>Inimeseõpetus: probleemide erinevad lahendusviisid ning koostegutsemise väärtus; tervis ja suhtlemine.</p> <p>Eesti keel: sõnavara.</p> <p>Matemaatika: geomeetrilised kujundid, mõõtmine, pindala, mõõteriistad.</p> <p>Loodusained: looduslikud materjalid, taimed; erinevad objektid ja nähtused ning nendevahelised seosed.</p>
<p>Peatükk: TEKSTIILITÖÖD</p>			
<p>Puuvillase riide lõikamine silma järgi ja šablooni abil, kujundite väljalõikamine riidest.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lõikab puuvillast riiet silma järgi ja šablooni abil. 		

IV. Õpiväljund 1.-2.klass (projekti toode)

<p>Õpiväljund (projekti toode)</p>	<p>Eesmärk (seotud õpilase teadmiste, oskuste ja pädevustega)</p>	<p>Sisu (mida konkreetselt teeme selle aine raames)</p>
---	--	--

Orienteerumine kodukohas	Loovuse arendamine, rühmatöö oskuste arendamine.	Orienteerumisel linna peal korjab looduslike materjali meisterdamiseks.
Mardi- ja Kadripäev	Disainib ja valmistab tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid. Arendab loovust ja esteetilist maitset.	Kadri-Mardipäeva maskide meisterdamine taaskasutatavatest materjalidest.
Jõulud	Õpilane tunneb ning kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise; tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest, oskab eksponeerida oma tööd.	Oma klassiruumi kaunistamine tähtpäevadeks enda valmistatud esemetega.
Sõbrapäev	Arendab loovust ja esteetilist maitset.	Sõbrapäeva meisterdused – kaardid, käevõrud, kaelaehted, sõrmused jne.
Vastlad	Omandab õiged tehnoloogilised võtted materjalide töötlemiseks, arvestab töötamisel töötervishoiu ja ohutustehnika nõuetega.	Vasta kaunistuse valmistamine, talle riiete õmblemine ja kaunistamine.

V. Õppeaine kirjeldus kooliastmeti (3.-5. klass)

3.–5. klassis jätkub õpetaja osalus õpilaste tegevuses, õpiülesandeid sooritatakse suulise juhendamise, eeskuju ja näidise järgi. Tähelepanu pööratakse lihtsate kirjalike töökorralduste mõistmisele ning nende täitmisele. Õpetaja suunamisel rakendab õpilane omandatud õpioskusi, vajades seejuures pidevat meeldetuletamist ning kordamist. Uued oskused kujundatakse ühistegevuses õpetaja juhendamisel. Järjepideva õpetuse tulemusena õpitakse oma tegevust kavandama ja kontrollima, omandatud õpioskusi iseseisvalt rakendama. Õpitakse kirjeldama oma tööprotsessi, väärtustama oma ja kaaslaste töid, erinevaid lahendusi. Õpetaja juhendamisel omandavad õpilased esmased digivahendite kasutamise oskused, õpivad kasutama lihtsamaid robotikavahendeid.

VI. Teemaatiline planeerimine klassiti

Klass: 3. klass, kokku 70 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Peatükk: Peatükk: PABERI-JAKARTONGITÖÖ			
<p>Rebimine: kontuuri järgi paberist lihtsamate kujundite rebimine.</p> <p>Mõõtmine: paberil ja kartongil vajalike pikkuste mõõtmine täissentimeetrites.</p> <p>Šablooni kasutamine: õhukese puuvillase riide lõikamine šablooni järgi.</p> <p>Koolutamine: ruumilised paberitööd ja kompositsioonid erineva laiuse, pikkuse ja värvusega paberiribadest. Soonimine: paksema paberi ja õhema kartongi soonimine jämeda nõelaga voltimise hõlbustamiseks.</p> <p>Lõikamine: paberist, õhemast kartongist, riidest ja nahast mitmesuguste kujundite lõikamine kääridega; paberisse teravaotsaliste kääridega erikujuliste aukude lõikamine. Liimimine: paberi, kartongi, lõnga, riide, naha ja</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eristab erinevaid looduslikke ja tehismaterjale, nimetab ja võrdleb õpetaja abiga materjalide omadusi (õhuke, paks, jäme, peenike, pehme, kõva, painduv, tugev jt); 2) valib õpetaja juhendamisel erinevaid töötlemisviise ning kasutab töövahendeid õigesti; 3) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, vaatleb ja kirjeldab õpetaja abiga töövõtet tutvustavat videot või pilti; viib alustatud töö iseseisvalt lõpule; 4) kasutab materjale õpetaja juhendamisel säästlikult; 5) kasutab joonlauda: mõõdab paberil pikkusi täissentimeetrites, tõmbab sirgjooni läbi ühe ja kahe punkti; 6) valmistab juhendamisel voltimise teel lihtsamaid kujundeid; 7) lõikab kääridega mitmesuguseid kujundeid erinevast 	<p>Tervis ja ohutus: ohutusnuõdeid. Õpilane omandab oskused käituda ohutult ja turvaliselt.</p> <p>Teabekeskond: oma töö kavandamisel õpitakse kasutama erinevaid teabekanaleid ning hindama kogutud informatsiooni usaldusväarsust.</p>	<p>Loodusõpetus: looduslikud materjalid, tehismaterjalid.</p> <p>Eesti keel: sõnavara arendamine.</p> <p>Kunst: värviõpetus.</p>

<p>loodusliku materjali liimimine tasapinnale ja osaline liimimine ruumilise efekti saavutamiseks.</p> <p>Voltimine: ruudu-, ristküliku- ja ringikujulise paberi voltimine keskkoha leidmiseks. Lihtsate esemete ja figuuride voltimine.</p>	<p>materjalist: paberist, õhemast kartongist, vildist, fliisist, riidest.</p>		
<p>Peatükk: VOOLIMINE</p>			
<p>Voolimine: õpitud võtete valimine ja kasutamine (inim- ja loomakujundid, metsaalune metsaelanikega).</p> <p>Detailide õige liitmine ja tööde viimistlemine.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) valib ja kasutab õpitud töövõtteid erinevate kujundite ja esemete voolimisel.</p>	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: algatusvõime, ettevõtlikus ja koostöö on omavahel tihedalt seotud Oma ideede realiseerimise ja tööprotsessi organiseerimise oskus.</p>	<p>Eesti keel: sõnavara arendamine.</p> <p>Inimeseõpetus: meeskonnatöö, tööjaotus, sallivus, üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine.</p>
<p>Peatükk: MEISTERDAMINE</p>			
<p>Erinevate materjalide ja töövõtete kombineerimine; traadi painutamine; naha rullimine ja põimimine; paberskulptuur.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) valmistab juhendamisel tähtpäevalisi ruumi- ja lauakaunistusi, korrastab ja kaunistab ühistegevuses oma klassiruumi;</p> <p>2) katab ja koristab õpetaja juhendamisel lauda.</p>	<p>Kultuuriline identiteet: tutvumine esemelise kultuuri ja kommetega annab võimaluse näha kultuuride erinevusi ja teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas.</p>	<p>Eesti keel: sõnavara laiendamine.</p> <p>Matemaatika: geomeetrilised kujundid, mõõtmine, pindala, mõõteriistad.</p> <p>Loodusained: looduslikud materjalid, taimed; erinevad objektid ja nähtused ning nende vahelised seosed.</p>

Peatükk: TEKSTIILITÖÖD			
<p>Õmblemine: nõela niidistamine, sõlme tegemine. Kahe auguga nõõbi õmblemine. Eelpiste tikkimine.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) paneb niidi, heegelniidi, lõnga sukanõela silmast läbi; 2) tikib eelpistet; 3) heegeldab jämeda heegelnõelaga ketti; 4) torkab õpetaja juhendamisel naaskliga auke. 	<p>Tervis ja ohutus: tööohutusega tutvumine ning ohutusnõuete arvestamine töötamisel.</p>	<p>Matemaatika: silmuste arvu lugemine.</p> <p>Vene keel: funktsionaalset lugemisoskust ning rikastab õpilaste sõnavara.</p>
Peatükk: MODELLEERIMINE			
<p>Looduslikust materjalist ja makulatuurist vormitööd (sambla- ja õlepallid, lehepärg, lihtsamad linnu-, looma- ja inimfiguurid ning lihtsamad seaded).</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) meisterdab looduslikust materjalist ja makulatuurist mitmesuguseid töid. 	<p>Väärtused ja kõlblus: kujundatakse hindavat suhtumist töösse ja töö tegijasse. Rühmas töötamine annab väärtuslikke kogemusi üksteisega arvestamisel, organiseerimisoskuse arendamisel ning võimalike konfliktide lahendamisel.</p>	<p>Kunst: kompositsioon, värvusõpetus, kavandamine, disainimine.</p> <p>Matemaatika: arvutamine, loogika.</p>

Klass: 4. klass, kokku 70 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Peatükk: MEISTERDAMINE			

<p>Meisterdamine erinevatest materjalidest: paber, kartong, majapidamisjääd, nahk, karusnahk, riie, lõng, puit, vineer, õhuke plekk, vask- ja alumiiniumtraat, looduslik materjal (hundinuialehed), taimematerjal.</p> <p>Materjali valik ja kasutamise võimalused.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) meisterdab erinevatest materjalidest, valib õpetaja juhendamisel materjalide käsitlemiseks sobivaid töövahendeid, käsitleb tuttavaid töövahendeid õigesti ning ohutult;</p> <p>2) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, mõistab ja täidab õpetaja juhendamisel ka lihtsaid kirjalikke tööjuhendeid;</p> <p>3) kasutab mõõtmisel joonlauda ja mõõdulinti, märgib õpetaja juhendamisel joonlaua abil punkte ja tõmbab jooni erinevatele pindadele/materjalidele.</p>	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: probleemide lahendamise oskuse arendamine koostöös teiste õpilastega.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon: õpilane õpib kasutama erinevaid info allikaid, õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Arvestab arvamuste ja ideede paljust. Tunneb tööõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.</p> <p>Tervis ja ohutus: ohutusnõuded. Õpilane mõistab ohu olemust ja selle tekkepõhjusi oma igapäevases keskkonnas ning omandab oskused käituda ohutult ja turvaliselt.</p>	<p>Loodusõpetus: looduslikud materjalid, materjalide kuivatamine.</p> <p>Matemaatika: joonlauaga mõõtmine; ümbritseva maailma esemete loendamine, liigitamine ja võrdlemine ühe-kahe tunnuse järgi</p> <p>Eesti keel: kaasõpilaste ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine. Tööjuhendi lugemine. Joonis jm visualiseerivad vahendid.</p>
<p>Peatükk: ÕMBLEMINE</p>			
<p>Nõela niidistamine, sõlme tegemine; eelpiste (kontuuri järgi traageldamine); ühekordne õmblus, käsitsi palistamine (nukutekk); kannaga nõõbi õmblemine (sokija kindaloomad).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) paneb niidi nõelasilmast läbi; teeb käsitsi lihtõmblust (traageldab); õmbleb riidele kahe auguga nõõbi;</p> <p>2) kirjeldab ja analüüsib oma tööd õpetaja</p>	<p>Tervis ja ohutus: ohutusnõuded. Tervisliku toitumise põhi töödete omandamine ning tervislike toitute praktiline valmistamine loovad aluse terviseteadlikule käitumisele.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: energia ja ressursside kokkuhoid</p>	<p>Loodusõpetus: materjalid.</p> <p>Eesti keel: õppeteksti kasutamiseõpetamine; väljendusoskus, kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi.</p>

	juhendamisel, sh kirjaliku kava järgi (võrdleb oma tööd näidisega; hindab tulemuse kasutamist ja esteetilisust).	tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi. Väärtused ja kõlblus: rühmas töötamine annab õpilasele väärtuslikke kogemusi üksteiste arvestamisel.	
Peatükk: HEEGELDAMINE			
Alg- ja ahelsilmused (kett, kaardikaunistused.	Õpilane: 1) heegeldab erineva jämedusega materjalist ketti; 2) heegeldab alg- ja ahelsilmust; 3) otsib ja valib ühistegevuses ideid tööde valmistamiseks, märkab esemetel rahvuslikke elemente.	Kultuuriline identiteet: õpitakse märkama ja kasutama rahvuslikke elemente esemete kujundamisel. Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine: õpilane õpib tundma lähiümbruse töömaailma, tuginedes oma kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.	Inimeseõpetus: meeskonnatöö. Tööjaotus. Sallivus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine. Loodusõpetus: koduloomad Eesti keel: lõnga saamislugu; lugemispalad koduloomadest; sõnavara: kraasimine, ketramine, vill, lõng.
Peatükk: NAELA LÖÖMINE			
Kujundite, mustrite ja mosaiikide moodustamine puit- või vineeralusele kontuuri järgi; naela kasutamine pleki augustamiseks.	Õpilane: 1) kasutab materjale säästlikult, 2) leiab õpetaja juhendamisel võimalusi	Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine: õpilane õpib tundma lähiümbruse töömaailma, tuginedes oma kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid	Loodusõpetus: looduslikud materjalid ja tehismaterjalid. Eesti keel: rütmisalmid ja näpumängud.

	materjalide korduskasutamiseks; 3) teab olulisemaid tähtpäevi, kaunistab juhendamisel tähtpäevadeks ruumi.	ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.	
--	--	---	--

Peatükk: TOIDU VALMISTAMINE

Laua katmine, kaunistamine ja koristamine. Lihtsate võileibade valmistamine, joogi pakkumine. Käitumisnormid.	Õpilane: 1) valmistab juhendamisel lihtsamaid toite (nt võileivad, küpsisetort), koostades eelnevalt ühistegevuses vajalike toiduainete ostunimekirja; 2) valib valmistatud toidu serveerimiseks sobivad lauanõud, katab ja koristab lauda.	Keskkond ja jätkusuutlik areng: kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimused ning tegutsemisviisid. Tervis ja ohutus: vestlused isikliku hügieeni vajalikkusest, käitumisnormidest. Mängulised ülesanded hügieeni ja rõivaste korrashoiu teemadel.	Eesti keel: tähtpäevaluulet, lugemispalad, mis on seotud korrashoiuga. Loodusõpetus: vee kasulikkusest, puhastusvahendid. Inimeseõpetus: õpilane planeerib ja kavandab oma tööd ja aega, kohaldab õpitut praktilise tegevusega, oskab arvestada töötamisel vajalikke ohutusnõudeid, lähtub täiskasvanute ja kaaslastega suheldes üldtunnustatud käitumisnormidest
---	--	---	--

Klass: 5. klass, kokku 140 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Peatükk: KÄSITÖÖ			

<p>Heegeldamine: heegelnõela ja materjali omavaheline sobitamine, heegelnõela käsitsemine, põhisilmuste (alg-, ahel- ja kinnissilmus) heegeldamine, tingmärgid.</p> <p>Silmuskudumine: varraste ja lõnga omavaheline sobitamine, silmuste loomine; parempidine silmus, tingmärk, ripspinna kudumine, silmuselise ja sõlmelise ääre kudumine, silmuste mahakudumine, kootud eseme viimistlemine.</p> <p>Õmblemine: puuvillase kanga parema ja pahema poole eristamine; käsiõmblusmasinaga õmblemine, ohutusnõuded õmblusmasinaga töötamisel, sirge õmbluse õmblemine paberil ja riidel (ilma niidita ja niidiga), õmblemise eeltööd: lõigete ääristamine, väljalõikamine, traageldamine, triikimine.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tikib üherealisi pisteid; 2) heegeldab alg-, ahel- ja kinnissilmuseid, heegeldab edasi-tagasi ridadena; 3) oskab õpetaja abiga valida omavahel sobivaid vardaid ja lõnga; 4) koob parempidiseid silmuseid edasi-tagasi ridadena; 5) traageldab väljalõigatud detaile; 6) õmbleb riidele kannaga ja/või kannata nõöpi; 7) kasutab triikrauda õpetaja juhendamisel; 8) oskab sooritada lihtsamaid (üksikuid) töövõtteid videojuhendite järgi. 	<p>Tervis ja ohutus: ohutusnõudeid. Õpilane omandab oskused käituda ohutult ja turvaliselt.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: Kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Tunneb tööõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus : Algatusvõime, ettevõtlikkus ja koostöö on tihedalt seotud tehnoloogiaainete sisuga. Oma ideede realiseerimise ja töö korraldamise oskus on üks valdkonna õppeainete põhilisi eesmärke.</p>	<p>Matemaatika: silmuste arvu lugemine.</p> <p>Loodusõpetus: looduslikud materjalid, tehismaterjalid.</p> <p>Eesti keel: sõnavara arendamine.</p> <p>Kunst: värviõpetus.</p>
---	--	--	--

Peatükk: KODUNDUS

Toitumine: toiduained ja toitained (Piim ja piimasaadused, muna, aedviljad, konservid ja pooltooted). Toitumisrežiim.

Toiduvalmistamine: eeltöötlemata toiduainete ettevalmistamine ja serveerimine. Võileibade valmistamine. Toor- ja segasalatid. Salatikastmed. Toidud kuumutamata kohupiimast. Keetmata magustoidud. Joogid.

Etikett: Lauakatmise põhinõuded. Käitumine lauas.

Hügieen. Isikliku hügieeni nõuded, esteetilisus toiduvalmistamisel ja serveerimisel. Kodu korrashoid. Puhastus- ja korrastustööde abivahendid. Töö kavandamine ja korraldamine.

Õpilane:

- 1) koristab klassiruumi, valib sobivad koristusvahendid;
- 2) oskab käsitsi nõusid pesta;
- 3) korrastab oma töökoha ja töövahendid, järgib hügieeninõudeid toidu valmistamisel;
- 4) valmistab juhendamisel lihtsamaid toite, loeb õpetaja koostatud kohandatud retsepti, tunneb selles sisalduvaid ühikuid (teelusikatäis, supilusikatäis, klaas, gramm), oskab kasutada elektroonilist köögikaalu;
- 5) katab laua vastavalt menüüle ja täidab elementaarseid lauakombeid.

Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine:

Õpilane õpib tundma lähiumbruse töömaailma, tuginedes oma kogemustele igapäevaelust.

Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

Tervis ja ohutus:

Ohutusnõudeid. Tervisliku toitumise põhitoodete omandamine ning tervislike toitumise praktiline valmistamine loovad aluse terviseteadlikule käitumisele.

Keskkond ja jätkusuutlik areng:

Jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid.

Teabekeskkond ja mediakasutus:

Oma tööd kavandades ja ainealaste projektide tarvis infot kogudes õpitakse kasutama erinevaid teabekanaleid ning hindama kogutud info usaldusväärsust.

Loodusõpetus: inimene, tervislik toitumine.

Eesti keel: sõnavara.

Inimeseõpetus: meeskonnatöö, tööjaotus, sallivus, üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine. Tervislik toitumine. Säätsev tarbimine.

Matemaatika: toiduainete kogus ja kaal.

Peatükk: TEHNOLOOGIAÕPETUS			
<p>Mõõtmine: pikkuse, laiuse, paksuse, läbimõõdu mõõtmine joonlauaga.</p> <p>Märkimine: piki- ja ristjoonte tõmbamine pliiatsiga, kujundi märkimine šablooniga järgi.</p> <p>Saagimine: prussi ristikiudu saagimine, vineerist kujundite väljasaagimine jõhvsaga, võnksaega.</p> <p>Naelutamine: detailide omavaheline ühendamine naeltega.</p> <p>Peiteldamine: mitteläbiva ava peiteldamine.</p> <p>Vestmine: sälkamine, liistu või prussi kaunistamine sisselõigetega.</p> <p>Praktilised tööd: kassakarp, lõikelaud, lindude söögilaud, mänguauto, lillekepp.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab joonlauda esemete mõõtmisel; 2) märgib juhendamisel toorikule punkte, sirgjooni, ristjooni, šablooni abil ringjooni ja kaari; 3) ühendab detaile (nt liim-, kruvi- ja naelliite, mähkimise või jootmise abil); 4) jätkab puitliistust etteantud pikkusega detaile; 5) saab õpetaja juhendamisel kõverjoonelisi kujundeid; 6) viimistleb pinda viili ja lihvpaberiga; 7) kasutab ohutult õigeid töövõtteid. 	<p>Tervis ja ohutus: erinevate tööliikide puhul on vaja tutvuda tööohutusega ning arvestada ohutusnõudeid.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: rühmas töötamine annab õpilasele väärtuslikke kogemusi üksteiste arvestamisel.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: probleemide lahendamise oskuse arendamine koostöös teiste õpilastega.</p>	<p>Inimeseõpetus: probleemide erinevad lahendusviisid ning koostegutsemise väärtus; tervis ja suhtlemine.</p> <p>Eesti keel: sõnavara.</p> <p>Matemaatika: geomeetrilised kujundid, mõõtmine, pindala, mõõteriistad.</p> <p>Loodusained: looduslikud materjalid, taimed; erinevad objektid ja nähtused ning nendevahelised seosed.</p>

VII. Õpiväljund 4.-5.klass (projekti toode)

Õpiväljund (projekti toode)	Eesmärk (seotud õpilase teadmiste, oskuste ja pädevustega)	Sisu (mida konkreetselt teeme selle aine raames)
Fotonäitus „Millist värvi on suvi“?	Omandab kujundlikku väljendusoskusi fotograafia abil, rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust.	Pildiraami valmistamine erinevates tehnikates (kas puidust või kartongist jne)
Orienteerumine kodukohas	Loovuse arendamine, rühmatöö oskuste arendamine.	Kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid; mis sobivad antud ülesannete tegemiseks.
Mardi- ja Kadripäev	Kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid; disainib ja valmistab tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid. Arendab loovust ja esteetilist maitset.	Kadri-Mardipäeva maskide meisterdamine taaskasutatavatest materjalidest. Maskide viimistlemine erinevates tehnikates.
Jõulud	Õpilane tunneb ning kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise; tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest, oskab eksponeerida oma tööd.	Oma klassiruumi kaunistamine tähtpäevadeks enda valmistatud esemetega.
Heategevusnädala üritused	Omandab õiged tehnoloogilised võtted materjalide töötlemiseks, arvestab töötamisel töötervishoiu ja ohutustehnika nõuetega. Arendab loovust ja esteetilist maitset.	Kavandab ja valmistab puust pesamaja. Viimistleb või kaunistab valmistatud esemeid.
Sõbrapäev	Kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid; disainib ja valmistab tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid. Arendab loovust ja esteetilist maitset.	Sõbrapäeva meisterdused – kaardid, käevõrud, kaelahted, sõrmused jne.

Vastlad	Omandab õiged tehnoloogilised võtted materjalide töötlemiseks, arvestab töötamisel töötervishoiu ja ohutustehnika nõuetega.	Vastlanukku valmistamine, talle riiete õmblemine ja kaunistamine.
Intellektuaalne mäng „ Reisimine ajas“	Rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust.	Puust meisterdamine.

VIII. Õppeaine kirjeldus kooliastmeti (6.-7. klass)

6.–7. klassi õpilased suudavad meelde jätta lihtsamad töövõtted ja nende kasutamise järjekorra, õpivad tööprotsessi kavandama. Kujundatakse töö planeerimise ja tulemuste hindamise oskusi: õpilast suunatakse küsimuste abil kirjeldama, milline võiks olla planeeritava töö tulemus; harjutatakse töö planeerimisel kirjalikke tööjuhendeid kasutama. Tööde valmimisel suunatakse õpilasi oma tööd kommenteerima ja sellele hinnangut andma, näidist valmistööga võrdlema. Olulisel kohal on nii enda kui ka teiste töö väärtustamine. Arendatakse suutlikkust teha kaaslastega koostööd ja raskuste ilmnemisel abi küsida. Õppetegevuses kasutatakse erinevaid digivahendeid ja digikeskkondi, arvestades sealjuures ka autoriõigustega.

IX. Teemaatiline planeerimine klassiti

Klass: 6. klass, kokku 140 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Peatükk: KÄSITÖÖ			
Kavandi joonistamine ja selle alusel lihtsa eseme valmistamine.	Õpilane: 1) kavandab ja valmistab lihtsaid esemeid;	Tehnoloogia ja innovatsioon: õpilane õpib kasutama erinevaid info allikaid, õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise	Loodusõpetus: huvi looduse vastu ning suhtub loodusesse säästvalt.

<p>Tikkimise materjalid ja töövahendid nende omavaheline sobivus. Pistete tikkimine.</p> <p>Ringselt heegeldamine. Ringselt kudumine. Soki kudumine juhendi järgi.</p> <p>Õmblusmasina niiditamine, lihtõmbluse õmblemine.</p> <p>Kahekordse palistuse ja õmbluse õmblemine. Taskute õmblemine. Tööde lõpetamine ja viimistamine.</p>	<p>2) valib tikkimiseks sobivaid materjale ja töövahendeid;</p> <p>3) tikib kaherealisi pisteid;</p> <p>4) heegeldab ringselt, tunneb heegeldamise ja kudumise õpitud tingimärke;</p> <p>5) koob parem- ja pahempidiseid silmuseid;</p> <p>6) koob ringselt;</p> <p>7) õmbleb õmblusmasinaga lihtõmblust.</p>	<p>põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid.</p> <p>Kultuuriline identiteet: rahvusliku ornamendi motiive lihtsamate esemete/toodete kavandamisel.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Arvestab arvamuste ja ideede paljust. Tunneb töörõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.</p> <p>Tervis ja ohutus: ohutusnõuded. Õpilane mõistab ohu olemust ja selle tekkepõhjusi oma igapäevases keskkonnas ning omandab oskused käituda ohutult ja turvaliselt.</p>	<p>Matemaatika: mõõtmine ja arvutamine.</p> <p>Eesti keel: kaasõpilaste ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine. Tööjuhendi lugemine. Joonis jm visualiseerivad vahendid.</p> <p>Inimeseõpetus: meeskonnatöö ning tööjaotus. Sallivus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine.</p>
<p>Peatükk: KODUNDUS</p>			
<p>Kodu koristamise põhimõtted. Rõivaste hooldusmargistused. Lihtsamate toitute valmistamine retsepti järgi.</p> <p>Tutvumine tervisliku toitumise põhimõtetega.</p> <p>Viisakas käitumine söömise ajal.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) katab lauda vastavalt tähtpäevale;</p> <p>2) tunneb pesu- ja hooldusmärke;</p> <p>3) loeb retsepti, kasutab õpetaja juhendamisel ohutult õigeid töövõtteid toiduainete töötlemisel;</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.</p> <p>Tervis ja ohutus: ohutusnõuded. Tervisliku toitumise põhi tööde omandamine ning tervislike toitute</p>	<p>Loodusõpetus: tervislik toit. Säästev tarbimine.</p> <p>Matemaatika: mahu- ja massiühikute teisendamine, mõõtmine ja arvutamine.</p> <p>Eesti keel : trükised- nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Inimeseõpetus: meeskonnatöö. Tööjaotus. Sallivus. Üksteise</p>

	<p>4) rakendab juhendamisel tervisliku toitumise põhitõdesid toidu valmistamisel;</p> <p>5) oskab serveerida lihtsamaid toite ja täidab elementaarseid lauakombeid.</p>	<p>praktiline valmistamine loovad aluse terviseteadlikule käitumisele.</p> <p>Kultuuriline identiteet: kommete ja toitumistavadega tutvumine võimaldab näha kultuuride erinevust maailma eri paigus ning teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas.</p>	<p>eest hoolitsemine ja teiste abistamine.</p>
Peatükk: TEHNOLOOGIAÕPETUS			
<p>Höövlitera seadistamine. Erikujuga detailide hõõveldamine puitmaterjalist.</p> <p>Täisnurga saavutamine nelikantliistu hõõveldamisel. Keel- või risttapi märkimine ja töötlemine detailide ühendamiseks.</p> <p>Erinevate puurimisoperatsioonide teostamine detailide valmistamisel. Detailide ühendamine erinevaid liiteid kasutades. Valmistatavate detailide viimistlemine.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) oskab kasutada erinevaid mõõt- ja märkimisvahendeid;</p> <p>2) hõõveldab antud mõõtmega nelikantliistu, silindrit ja koonust;</p> <p>3) märgib ja töötleb baaspindu, ristja keeltappi;</p> <p>4) puurib avasid akutrelliga ja puurpingil;</p> <p>5) ühendab detaile (nt liim-, kruvija tappliitega, jootmise või neetimisega);</p> <p>6) viimistleb valmistatud esemeid: toonib (peitsib), pahteldab ja värvib;</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: rühmas töötamine annab õpilasele väärtuslikke kogemusi üksteiste arvestamisel. Kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Tunneb tööõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.</p> <p>Tervis ja ohutus: ohutusnõuded.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: põhiliste õpioskuste kujundamine, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost</p>	<p>Inimeseõpetus: meeskonnatöö. Tööjaotus. Sallivus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine.</p> <p>Loodusõpetus: säästev tarbimine, huvi looduse vastu ning suhtub loodusesse säästvalt.</p> <p>Matemaatika: mõõtmine ja arvutamine, matemaatilised mõõtmised, mõõteriistad, suuruste mõõtmine.</p> <p>Eesti keel: kaasõpilaste ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal</p>

Hügieeni, korra ja puhtuse nõuded. Lihtsamate digivahendite kasutamine.	7) oskab töötada lihtsama videojuhendi järgi, pildistab oma tööetappe ja/või valmis tööd; 8) kasutab ohutult õigeid töövõtteid.	inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.	tegutsemine. Kunst: jooniste lugemine.
---	--	--	--

Klass: 7. klass, kokku 140 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Peatükk: KÄSITÖÖ			

<p>Lihtsate esemete kavandamine ja valmistamine.</p> <p>Lihtsamate heegel skeemide ja koekirjade lugemine.</p> <p>Ääre- ja vahepitside heegeldamine.</p> <p>Kinnaste kudumine. Kahe eri värvi lõngaga kudumine</p> <p>Õmblusmasina käsitlemine ja nendega õmblemine.</p> <p>Sissevõtete õmblemine.</p> <p>Nööpaukude tegemine.</p> <p>Valminud tööde viimistlemine ja hooldamine.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) kavandab ja valmistab lihtsaid esemeid;</p> <p>2) tikib kaherealist pistet;</p> <p>3) loeb juhendamisel lihtsamaid heegelskeeme ja koekirju, vajaduse korral otsib neid veebist;</p> <p>4) heegeldab ääre- või vahepitse; 5) koob kahe eri värvi lõngaga;</p> <p>6) käsitseb õmblusmasinat, õmbleb kahekordset palistust ja/või kahekordset õmblust.</p>	<p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: probleemide lahendamise oskuse arendamine koostöös teiste õpilastega.</p> <p>Kultuuriline identiteet: õpilane kasutab rahvusliku ornamendi motiive lihtsamate esemete/toodete kavandamisel.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Arvestab arvamuste ja ideede paljust. Tunneb töörõõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.</p> <p>Tervis ja ohutus: ohutusnuõded. Õpilane mõistab ohu olemust ja selle tekkepõhjusi oma igapäevases keskkonnas ning omandab oskused käituda ohutult ja turvaliselt.</p>	<p>Loodusõpetus: tunneb huvi looduse vastu ning suhtub loodusesse säästvalt. Mõistab, et inimene on osa loodusest.</p> <p>Matemaatika: mõõtmine ja arvutamine.</p> <p>Eesti keel: kaasõpilaste ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine. Tööjuhendi lugemine. Joonis jm visualiseerivad vahendid.</p> <p>Inimeseõpetus: meeskonnatöö. Tööjaotus. Sallivus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine.</p>
---	---	---	---

Peatükk: KODUNDUS

<p>Rõivaste korrastamine. Triikraua ning pesumasina kasutamine. Lihtsamate toitude iseseisev valmistamine.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab juhendamisel lihtsamaid võtteid rõivaste korrastamisel; 2) sorteerib pesu värvi ja materjali järgi, oskab pesumasinal pesuprogramme valida, tunneb triikimismärke, oskab vastavalt tingmärkidele triikimisel temperatuuri valida; 3) valmistab iseseisvalt lihtsamaid tervislikke toite; 4) oskab kasutada mõõtenõusid ja kaalu ning teisendada mahu- ja massiühikuid õpetaja juhendamisel; 5) kasutab õpetaja juhendamisel ohutult lihtsamat köögitehnikat (röster, mikrolaineahi, köögikombain, elektripliit jm); 6) oskab juhendamisel sorteerida prügi (paber ja papp; pakend; taara, klaas ja olme). 	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.</p> <p>Tervis ja ohutus: ohutusnuõded. Põhitööde omandamine ning tervislike toitude praktiline valmistamine loovad aluse terviseteadlikule käitumisele.</p> <p>Kultuuriline identiteet: tutvumine kommete ja toitumistavadega võimaldab näha kultuuride erinevust maailma eri paigus ning teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: rühmas töötamine annab õpilasele väärtuslikke kogemusi üksteiste arvestamisel.</p>	<p>Loodusõpetus: tervislik toit. Säστεv tarbimine.</p> <p>Matemaatika: mahu- ja massiühikute teisendamine, mõõtmine ja arvutamine.</p> <p>Eesti keel : trükised- nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Inimeseõpetus: meeskonnatöö. Tööjaotus. Sallivus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine.</p>
<p>Peatükk: TEHNOLOOGIAÕPETUS</p>			

<p>Puittoorikust detailide järkamine. Detaili läbimõõtu mõõtmine ja kontrollimine. Rööptappide märkimine ja töötlemine. Avade silinder- ja reguleeritava puuriga puurimine. Kõverjooneliste kontuuride tikksae ja lintsaega saagimine. Silindriliste ja astmeliste detailide puidust treimine.</p>	<p>Õpilane: 1) järkab puittoorikust detaile 45° nurga all; 2) märgib toorikule kõverjoonelise kontuuriga detaile; 3) mõõdab juhendamisel detaili läbimõõtu nihikuga ja kontrollib harkkaliibriga; 4) oskab ühendada detaile vähemalt kahel erineval moel; 5) märgib ja töötleb juhendamisel rööptappe; 6) puurib avasid silinder- ja reguleeritava puuriga; 7) saeb kõverjoonelisi kontuure tikksae ja lintsaega (vajaduse korral abiga); 8) koostab lihtsama tööjuhendi ja/või fotoseeria oma tööprotsessist; 9) töötab elektriliste masinatega ohutult, oskab ohte vältida.</p>	<p>Kultuuriline identiteet: tutvumine kommete ja toitumistavadega võimaldab näha kultuuride erinevust maailma eri paigus ning teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas. Keskkond ja jätkusuutlik areng: energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi. Väärtused ja kõlblus: rühmas töötamine annab õpilasele väärtuslikke kogemusi üksteiste arvestamisel Kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega</p>	<p>Inimeseõpetus - meeskonnatöö. Tööjaotus. Sallivus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine. Loodusõpetus: säästev tarbimine. Tunneb huvi looduse vastu ning suhtub loodusesse säästvalt. Loodus- ja keskkonnakaitse. Matemaatika: mõõtmine ja arvutamine, matemaatilised mõõtmised, mõõteriistad, suuruste mõõtmine. Ajalugu: vineeri tekkimine, rahvuselementide ajalugu, valmistame ja puitsemete kasutamine Eesti rahvakunstis Eesti keel: kaasõpilaste ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine. Kunstiõpetus: jooniste lugemine.</p>
---	---	---	---

X. Õpiväljund 6.-7.klass (projekti toode)

<p>Õpiväljund (projekti toode)</p>	<p>Eesmärk (seotud õpilase teadmiste, oskuste ja pädevustega)</p>	<p>Sisu (mida konkreetselt teeme selle aine raames)</p>
---	--	--

Fotonäitus „Millist värvi on suvi“?	Omandab kujundlikku väljendusoskusi fotograafia abil, rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust.	Pildiraami valmistamine erinevates tehnikates.
Orienteerumine kodukohas	Kavandab omandatud tövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid; disainib ja valmistab tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid.	Kompassi meisterdamine ja kasutamine.
Mardi- ja Kadripäev	Kavandab omandatud tövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid; disainib ja valmistab tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid. Arendab loovust ja esteetilist maitset.	Kadri-Mardipäeva maskide meisterdamine taaskasutavatest materjalidest. Maskide viimistlemine erinevates tehnikates.
Jõulud	Teab tervisliku toitumise põhimõtteid.	Piparkoogi valmistamine ja kaunistamine.
Heategevusnädala üritused	Omandab õiged tehnoloogilised võtted materjalide töötlemiseks, arvestab töötamisel töötervishoiu ja ohutustehnika nõuetega. Arendab loovust ja esteetilist maitset.	Kavandab ja valmistab puust pesamaja. Ühendab puitdetailide liim-, kruvi- ja tappliitega. Viimistleb valmistatud esemeid: toonib (peitsib), pahteldab ja värvib.
Sõbrapäev	Kavandab omandatud tövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid; disainib ja valmistab tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid. Arendab loovust ja esteetilist maitset.	Sõbrapäeva meisterdused – kaardid, käevõrud, kaelaehed, sõrmused jne.
Vastlad	Omandab õiged tehnoloogilised võtted materjalide töötlemiseks, arvestab töötamisel töötervishoiu ja ohutustehnika nõuetega.	Vastlavurri valmistamine.

Intellektuaalne mäng „ Reisimine ajas“	Rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust.	Puust meisterdamine.
--	---	----------------------

XI. Õppeaine kirjeldus kooliastmeti (8.-9. klass)

Järjepidevalt süvendatakse oskust töötada nii iseseisvalt kui ka rühmas, rakendada eelmistel aastatel omandatud teadmisi ja oskusi, valida ja kasutada sobivaid töövahendeid ja -võtteid. Õpilasel süveneb oskus ise oma tööd kavandada, luua, viimistleda ning tulemust hinnata. Kujunevad erinevad oskused: endale sobiva juhendmaterjali (kirjalikud juhendid, skeemid, joonised, käsiraamatud) valimine vastavalt omandatud oskustele. Õpetaja juhendamisel õpitakse kasutama keerukamaid digitaalseid seadmeid (3D-printer, CNC-pink, tikkimismasin, lasergraveerija jt) ja turvaliselt käituma nii digitaalsetes kui ka füüsilistes keskkondades. Tööõpetuse kaudu valmistub nooruk iseseisvaks võimetekohaseks tööks ja/või täiendus- ning kutseõppeks. Õpilasele tutvustatakse erinevaid ainevaldkonnaga seotud elukutseid, õpetatakse ette kujutama oma toimetulekut kodukoha tööturul.

XII. Teemaatiline planeerimine klassiti

Klass: 8.klass, kokku 175 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Peatükk: KODUNDUS			
Toit ja toitumine. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused. Toiduainete säilitamine ja konservimine. Toidu valmistamise organiseerimine ja tarbijakasvatus.	Õpilane: 1) oskab õpetaja juhendamisel etteantud summa piires menüüd ja toidukorvi planeerida; 2) juhindub pakendiinfost; teeb vahet mõistetel „parim enne“ ja „kõlblik kuni“; 3) teab nimetada Eesti rahvustoite ja oskab mõnda neist valmistada;	Keskkond ja jätkusuutlik areng: jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.	Matemaatika: mahu- ja massiühikute teisendamine, mõõtmine ja arvutamine. Eesti keel: trükised- nendes orienteerumine ja vajaliku teabe leidmine.

<p>Leibkonna eelarve, tulude ja kulude tasakaal. Laenud. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs. Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm). Toidu valmistamine. Etikett: peolaua menüü koostamine. Kodu korrashoid. Erinevad stiilid sisekujunduses</p>	<p>4) katab laua vastavalt menüüle; 5) oskab juhendamisel kasutada kodukeemiat; 6) oskab juhendamisel kasutada nõudepesumasinat (programmid, pesuvahendid).</p>	<p>Tervis ja ohutus: ohutusnuõded. Tervislike toitude praktiline valmistamine loovad aluse terviseteadlikule käitumisele.</p> <p>Kultuuriline identiteet: kommete ja toitumistavadega tutvumine võimaldab näha kultuuride erinevust maailma eri paigus ning teadvustada oma kohta mitmekultuurilises maailmas.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: rühmas töötamine annab õpilasele väärtuslikke kogemusi üksteiste arvestamisel.</p>	<p>Inimeseõpetus: meeskonnatöö. Tööjaotus. Sallivus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine.</p>
<p>Peatükk: KÄSITÖÖ</p>			
<p>Disain, kavandamine ja rahvakunst. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitöös kavandades. Käsitöö organiseerimine. Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Tööplaneerimine üksi ja rühmas töötades.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) kavandab käsitöös, valib selle valmistamiseks õpetaja juhendamisel sobivad materjalid ja töövahendid; 2) kasutab juhendamisel töövahendeid, viimistlus- ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt; 3) heegeldab lihtsama skeemi või digitaalse juhendi järgi; 4) koob lihtsamaid koekirju; koob lihtsaid esemeid;</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine: õpilane õpib tundma lähiümbruse töömaailma, tuginedes oma kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: probleemide lahendamise oskuse arendamine koostöös teiste õpilastega.</p>	<p>Loodusõpetus: looduslikud materjalid ja tehismaterjalid.</p> <p>Matemaatika: mõõtmine ja arvutamine.</p> <p>Eesti keel - õppeteksti kasutamise õpetamine; väljendusoskus, kirjeldab nähtut. Tööjuhendi lugemine.</p> <p>Inimeseõpetus: õpilane planeerib ja kavandab oma tööd</p>

<p>Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine.</p> <p>Materjalid ja tööliigid.</p> <p>Tikkimine</p> <p>Õmblemine: rõivaeseme õmblemine. Õmblustöö viimistlemine.</p> <p>Kudumine: erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi (palmikud, patentkoed, nupud).</p> <p>Heegeldamine erinevatele rahvustele omased heegeltehnikad.</p>	<p>5) leiab ja kopeerib juhendamisel lõikelehelts lihtsamaid lõikeid;</p> <p>6) kasutab õmblusmasinat, võimaluse korral tikkimismasinat;</p> <p>7) viimistleb juhendamisel erinevates tehnikates töid.</p>	<p>Tehnoloogia ja innovatsioon: õpilane õpib kasutama erinevaid info allikaid, õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid.</p> <p>Tervis ja ohutus: õpilane mõistab ohu olemust ja selle tekkepõhjusti oma igapäevases keskkonnas ning omandab oskused käituda ohutult ja turvaliselt.</p>	<p>ja aega, kohaldab õpitud praktilise tegevusega, oskab arvestada töötamisel vajalikke ohutusnõudeid.</p>
---	--	---	--

Peatükk: TEHNOLOOGIAÕPETUS

<p>Eskiisi järgi detailide valmistamine, mõõtude lugemine eskiisilt.</p> <p>Höövelpaksusmasina kasutamine detailide valmistamisel.</p> <p>Tappide märkimine materjalile, freespingi ja ketassae kasutamine tappide töötlemisel.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) loeb jooniselt detaili mõõtmeid ja teeb lihtsaid jooniseid;</p> <p>2) saeb ja hööveldab detaile puidutöötluspinkidel;</p> <p>3) valmistab juhendamisel keeltappi ja/või puurib (freesib) tapipesasid;</p> <p>4) valmistab lihtsamaid esemeid (nt taburet, seinariiu, nukuvoodi jm);</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: rühmas töötamine annab õpilasele väärtuslikke kogemusi üksteiste arvestamisel. Kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse.</p>	<p>Inimeseõpetus - meeskonnatöö. Tööjaotus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine.</p> <p>Loodusõpetus: säästev tarbimine. Tunneb huvi looduse vastu ning suhtub loodusesse säästvalt.</p> <p>Matemaatika: mõõtmine ja arvutamine, matemaatilised</p>
---	--	--	--

<p>Taaskasutatavast puitmaterjalist omaloomingulise mööblieseme kavandamine ja valmistamine.</p> <p>Detailide viimistlemine.</p> <p>Omaloomingulise mööblieseme detailide kinnitamine keeltapi, puittüüblite või kruvidega.</p>	<p>5) valmistab ja kasutab puiduseotisi;</p> <p>6) kinnitab puittooriku treimiseks treipingi tsentrite vahele ja metalltooriku padrunisse (vajaduse korral abiga);</p> <p>7) treib juhendamisel puidust silindrilisi ja astmelisi detaile;</p> <p>8) koostab lihtsama tööjuhendi ja/või videojuhendi oma tööprotsessist;</p> <p>9) järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.</p>	<p>Tunneb töördõmu ning vastutust alustatud lõpule viia.</p> <p>Tervis ja ohutus: ohutusnõuded.</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi.</p>	<p>mõõtmised, mõõteriistad, suuruste mõõtmine.</p> <p>Eesti keel: kaasõpilaste ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine.</p> <p>Kunst: jooniste lugemine.</p>
---	---	--	---

Klass: 9. klass, 245 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
<p>Peatükk: KÄSITÖÖ</p>			

<p>Disain, kavandamine ja rahvakunst. Tekstiilid rõivastuses ja sisekujunduses. Moelooming. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.</p> <p>Käsitöö organiseerimine. Töö esitlemine ja eksponeerimine.</p> <p>Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks. Käsitöötöehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos.</p> <p>Õmblemine: mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Rõivaeseme õmblemine. Õmblustöö viimistlemine.</p> <p>Kudumine: erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) valib ja kombineerib juhendamisel tööks sobilikke materjale ja õpitud tehnoloogiaid; 2) heegeldab skeemide ja tööjuhendite järgi; 3) koob lihtsaid koekirju ja esemeid koekirjaskeemide ja juhendite järgi; 4) määrab oma riiete suurusnumbri ja kehatüübi sobiva tegumoe leidmiseks; 5) õmbleb iseseisvalt lihtsamaid esemeid või teostab töid õpetaja valikul mõnes teises käsitöötöehnikas (nt kangastelgedel kudumine, masintikkimine, ehete valmistamine, makramee, savitööd, erinev taaskasutus jne); 6) kasutab ainealast teabekirjandust ja vastavaid veebilehti; 7) loeb ja mõistab valmisriiete etikette, arvestab neil esitatavat teavet, oskab vajaduse korral leida veebist tingmärkide tähendusi; 8) oskab hooldada erinevast materjalist rõivaid; 9) oskab juhendamisel taaskasutada erinevaid materjale. 	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: tähtis on toodet valmistades kasutada säästlikult nii looduslikke kui tehismaterjale.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: oma ideede realiseerimise ja töö korraldamise oskus.</p> <p>Tervis ja ohutus: erinevate tööliikide puhul on vaja tutvuda tööohutusega ning arvestada ohutusnõudeid.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse.</p>	<p>Matemaatika: loogilise mõtlemise ning matemaatilisi teadmiste kasutamine.</p> <p>Loodusõpetus: töötamine erinevate looduslike ja tehismaterjalidega ning nende materjalide omadustega tutvumine.</p> <p>Kehaline kasvatus: praktilistes ülesannetes kinnistub terviseteadlik käitumine, ergonoomika põhimõtete arvestamine.</p>
---	--	--	---

Peatükk: KODUNDUS

Toit ja toitumine. Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm).

Toidu valmistamise organiseerimine ja tarbijakasvatus.

Menüü koostamine, kalkulatsioon ja praktilise töö organiseerimine kuni tulemuse analüüsimiseni.

Toidu valmistamine ja rahvustoidud.

Etikett: koosviibimiste korraldamine. Kutsed ja kingitused. Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, kodus peolauas, kohvikus ning restoranis.

Õpilane:

- 1) jälgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid, korrastab ruumi;
- 2) kasutab ja puhastab köögitehnikat;
- 3) valmistab toitu, järgides hügieeninõudeid;
- 4) oskab nimetada erinevate rahvaste rahvustoite ja mõnda neist valmistada;
- 5) oskab juhendamisel oma kulusid planeerida;
- 6) tunneb jalatsite hooldusmärke, oskab kasutada lihtsamaid jalatsite hooldusvõtteid; teab, kus jalatseid parandatakse.

Keskkond ja jätkusuutlik areng:

tähelepanu pööratakse keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujundamisele ja kujunemisele. Jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.

Kodanikualgatus ja

ettevõtlikkus: oma ideede realiseerimise ja töö korraldamise oskus.

Tervis ja ohutus: erinevate tööliikide puhul on vaja tutvuda tööohutusega ning arvestada ohutusnõudeid.

Matemaatika: õpilane kasutab oma töös loogilist mõtlemist ning matemaatilisi teadmisi.

Inimeseõpetus: ühiselt töötades õpitakse teisi arvestama, käitumisreegleid järgima ning oma arvamusi kaitsma.

Loodusõpetus: töötamine erinevate looduslike ja tehismaterjalidega eeldab tutvumist nende materjalide omadustega.

Eesti keel: oskus väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui kirjalikult. Teavet kogudes ja esitlusi koostades areneb õpilaste tehnoloogiline sõnavara.

Peatükk: TEHNOLOOGIAÕPETUS

<p>Praktilise projektitööna tehtava lõputöö kavandamine valmistamine ja analüüs.</p> <p>Lõputöö detaili- ja koostejooniste (eskiiside) joonestamine ning detailide valmistamine ja monteerimine jooniste järgi.</p> <p>Lõputöö detailide valmistamine materjalist. Mõõte- ja märkevahendite kasutamine detailide töötlemisel toormaterjalist. Vabakäe kavandi või eskiisi esitlemine õpetajale töö planeerimisetapis</p> <p>Töötappide planeerimine oma lõputöö detailide valmistamiseks materjalist, sealjuures lähtub eelnevalt koostatud joonistest ja kavanditest.</p> <p>Lõputöö koostu ja detailide viimistluse planeerimine ja teostamine.</p> <p>Oma töö konteksti sobivaid ühendusviiside kasutamine lõputöö detailide ühendamisel.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning hindab töö korrektsust ja esteetilisust; 2) loeb tööjoonist õpitud teadmiste/oskuste ulatuses; 3) mõõdab joonlaua, nihiku ja mõõdulindi abil eseme joonmõõtmel ja vajaduse korral tähendab neid lihtsa eskiisi kujul üles; 4) kasutab materjale, töövahendeid ja nüüdisaegseid seadmeid eesmärgipäraselt, vajaduse korral õpetaja abiga; 5) viimistleb esemeid toonimise, värvimise või lakkimisega; 6) suudab valmistada jõukohaseid liiteid; 7) treib juhendamisel keeruka kujuga detaile tsentrite vahel ja ketastoorikuid kinnituskettal; 8) kirjeldab ja analüüsib oma töö valmimist etappide kaupa ning esitleb lõpptulemust, vajaduse korral õpetaja abiga; 9) järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid. 	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng: energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.</p> <p>Väärtused ja kõlblus: rühmas töötamine annab õpilasele väärtuslikke kogemusi üksteiste arvestamisel. Kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse.</p> <p>Tervis ja ohutus: ohutusnõuded.</p>	<p>Inimeseõpetus: meeskonnatöö. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine.</p> <p>Matemaatika– mõõtmine ja arvutamine, mõõteriistad, suuruste mõõtmine.</p> <p>Eesti keel: kaasõpilaste ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldu põhjal tegutsemine.</p> <p>Kunst: jooniste lugemine.</p>
--	--	--	--

XIII. Õpiväljund 8. -9. klass (projekti toode)

Õpiväljund (projekti toode)	Eesmärk (seotud õpilase teadmiste, oskuste ja pädevustega)	Sisu (mida konkreetselt teeme selle aine raames)
Fotonäitus „Millist värvi on suvi“?	Arendada loovmõtlemise viis ning enda loovuse tundmine.	Pildiraami tegemine
Orienteerumine kodukohas	Kasutab puitu ja kangast tunnismärkide valmistamiseks.	Kaardi ja tunnismärkide koostamine
Mardi- ja Kadripäev	Mõõtude alusel kostüümi valmistamine, mustrite kujundamine.	Kostüümide õmblemine ja maskide tegemine ürituseks.
Jõulud	Teab jõulupidude traditsioone ning oskab valmistada traditsioonilisi jõulutoite.	Valmistab ja kaunistab piparkoogid. Mulgikapsa valmistamine.
Heategevusnädala üritused	Saab valida vajaliku materjali, teha mõõtmisi ja ühendada tükid omavahel.	Linumajade, linnusöötjate valmistamine.
Sõbrapäev	Oskab valida kingituse tegemiseks vajalikku materjali. Kasutab õpitud tehnikaid. Väljendab loovust.	Teeb kingitusi sõbrapäevaks.
Vastlad	Teab, milliseid tavasid on vastlapäevade tähistamisel. Valib õigeid retsepte.	Segab tainast, küpsetab pannkooke ja vastlakuukeseid.
Intellektuaalne mäng „Reisimine“	Oskab valmistada erinevaid kulinaarseid tooteid antud teemal.	Teemakohane toiduvalmistamine, meisterdamine, töötubades osalemine.

